

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Art. VIII. An præsentia realis & physica futurorum contingentium in
æternitate, conducat ad perfectionem scientiæ quam Deus habet de illis;
& requiratur ad hoc ut illa sit invariabilis, & intuitiva?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

non tamen illa quæ sunt eadem uni tertio inadæquate; ut constat in personis divinis, quæ licet sint inadæquate idem in essentia divina, non tamen sunt idem inter se, etiam illa quæ coexistunt & sunt præsentia uni tertio adæquate & totaliter, coexistunt etiam inter se; non tamen illa quæ coexistunt uni tertio inadæquate solum, & non totaliter: Adam autem, & Antichristus, ac res omnes temporales, & successivæ, non coexistunt, nec sunt præsentia æternitati totaliter & adæquate, & secundum totam extensionem virtuales quam includit; sed inadæquate solum, & secundum aliquam tantum ejus virtualitatem. Quod ut magis percipiatur.

256.

Observandum est, quod sicut immensitati divinæ, aliquid realiter præsens & immediatum, duobus modis dici potest: Primò toti adæquate & totaliter, ita ut sit ubicumque est Deus, & cui Deus est præsens, illi omni sit etiam præsens; quomodo solæ tres Personæ Divinæ Trinitatis sunt sibi invicem præsentia. Secundò toti quidem, sed non totaliter: Toti inquam (quia cum Dei immensitas sit indivisibilis, nullasque partes habeat, quod ei præsens, & immediatum est, non nisi toti præsens esse potest) sed non totaliter, eò quòd Deus alijs rebus præsens & immediatus sit, quibus hæc præsens non est; quomodo qualibet creatura toti immensitati Dei præsens est. Ita similiter toti æternitati dupliciter aliquid potest coexistere, & esse præsens. Primò adæquate & totaliter, & secundum omnes partes virtuales, quas in sinu suo vastissimo & infinito continet; & hoc modo nulla creatura coexistit æternitati: secundò toti quidem æternitati (cum illa indivisibilis sit, nullasque partes priores aut posteriores in se contineat, saltem formaliter) sed non totaliter & adæquate, quia æternitas alijs rebus prioribus & posterioribus, præsens est & coexistens, quibus res illa non coexistit. Atque hoc tantum modo, Adam & Antichristus realiter sunt præsentia æternitati, & illi coexistentes: quia non coexistunt illi, quatenus æquivalent omnibus differentiis temporis, & quatenus in se continet omnes illos sinus, & partes virtuales, de quibus antea diximus; sed solum illi coexistunt, in quantum ea continet unam partem virtuales, correspondentem illi differentiæ temporis præteriti, in qua Adamus existit, & alteram correspondentem tempori futuro, in quo Antichristus existit: unde licet Adamus & Antichristus, coexistant toti æternitati, non tamen illi coexistunt totaliter, & adæquate. Sicut licet Pater & Filius communicent totam essentiam Spiritui Sancto, non tamen totaliter, & omnibus modis, quibus communicabilis est; non enim communicant eam per generationem, quomodo communicabilis est, & de facto communicatur Filio ab æterno.

257.

Ad ultimum respondetur nullum esse inconveniens admittere infinitam multitudinem cogitationum, simul præsentem & existentem in mensura æternitatis: quia sicut illæ cogitationes, & actus amoris, per hoc quòd sint præsentia & existentes in æternitate, non dicuntur esse simpliciter & absolute, sed secundum quid, & cum addito, scilicet in æternitate: ita etiam non dicuntur infinita actu & simpliciter, sed tantum secundum quid, & in potentia. Cujus ratio est, quia illa similitudo & præsentia quam habent in mensura æternitatis, non impedit quin habeant in proprijs durationibus successivam, & nusquam possint reperiri simul: non enim aliã ratio-

A ne dicuntur esse actu simul in æternitate, nisi quia æternitas, ratione suæ infinitatis & indivisibilitatis, sese virtualiter coextendit ad totam eorum successivam latitudinem. Cum ergo æternitas non tollat successivam hujusmodi cogitationum, non obstat etiam quominus illæ sint in potentia solum & sine categoricè infinita.

§. IX.

Solvitur aliud argumentum ex alio absurdo petiturum.

Objicies ultimò: Si futura contingentia essent realiter & physicè æternitati præsentia, & ut talia à Deo cognoscerentur, nihil à divino intellectu cognosceretur in futurum, nec unum tantum prius aliò; nam in æternitate nihil est futurum, nec unum aliò prius: Sed hoc videtur absurdum: Ergo & illud.

Confirmatur: Si duo corpora cognoscantur ut perfectè penetrata inter se, unum non cognoscitur prius aliò: Sed omnia quæ sunt divinæ æternitati præsentia, perfectè penetrantur, cum nihil æternitatis sit cui non sint præsentia: Ergo eorum quæ sunt æternitati præsentia, unum aliò prius cognosci nequit.

Ad objectionem respondeo distinguendo sequelam Majoris: Nihil à divino intellectu cognosceretur in futurum, respectu æternitatis, concedo sequelam. Respectu propriæ durationis, nego sequelam; & idem dicendum est de prioritate unius ad aliud.

Ad confirmationem dico disparitatem esse inter res successivas & temporales, ut præsentia æternitati, & duo corpora se invicem penetrantia; nam duo corpora inter se perfectè penetrata, occupant eundem locum, tam formaliter, quam virtualiter; subindeque nullà prioritate gaudere possunt, nec diversitate locali: æternitas autem, cum sit multiplex virtualiter (utpote eminenter continens plures durationes creatas) est illis coexistens, secundum diversas virtualitates: unde illa quæ æternitatem secundum esse formale penetrant, non penetrant illam, secundum omnem ejus virtualitatem; ideoque possunt diversis durationibus ab æternitate contentis mensurari, & respectivè ad illas, præsentia, præterita, & futura; vel priora, & posteriora dici.

ARTICVLVS VIII.

An præsentia realis & physica futurorum contingentium in æternitate, conducat ad perfectionem scientiæ quam Deus habet de illis; & requiratur ad hoc ut illa sit invariabilis, & intuitiva?

In hoc articulo exponemus quartum & primum fundamentum, quò Thomistæ ducuntur, ad realem & physicam futurorum contingentium in æternitate præsentiam, contra Recentiores propugnandam; illud enim petitur ex invariabilitate & intuitione divinæ scientiæ, quæ sublatà tali præsentia stare nequeunt, ut sequentibus conclusionibus ostendemus.

§. I.

Statuitur prima conclusio. & ostenditur presentiam realem & physicam futurorum contingentium in aeternitate, necessariam esse, ut Deus habeat invariabilem de illis scientiam.

Deo primò: realem & physicam futurorum contingentium in aeternitate presentiam, necessariò requiri, ut Deus habeat invariabilem de illis notitiam.

260. Probatur primò ex Scriptura: dicitur enim Ecclesiastici 39. *Opera omnis carnis coram illo, à seculo & usque in seculum respicit, & nihil est mirabile in conspectu eius. Quibus verbis Scriptura reddens rationem, quare nihil sit novum, nec mirabile in conspectu Dei, non aliam assignat, quam quia à seculo & usque in seculum respicit, id est quia videt omnia ut sibi presentia in sua aeternitate.*

261. Probatur secundò ex D. Thoma hic art. 15. ad 2. ubi sic habet: *Si aliquid esset quod prius Deus nescivisset, & postea sciret, esset ejus scientia variabilis: Sed hoc esse non potest, quia quicquid est vel potest esse secundum aliquod tempus, Deus in aeterno suo scit. Quibus verbis reducit invariabilitatem divinæ scientiæ respectu futurorum contingentium, in presentiam quam habent in aeternitate.*

262. Probatur tertio: Sicut voluntas Dei mutaretur, si aliquid inciperet velle quod prius non volebat, ut docet D. Thomas infra quæst. 19. art. 7. ita & variaretur ejus scientia, si inciperet videre aliquid ut sibi presentem, quod antea non videbat: At seclusa presentia rerum in aeternitate, Deus inciperet in tempore videre res ut sibi presentes, quas ab aeterno videret tantum ut sibi futuras; & haberet hoc iudicium de Antichristo v. g. Antichristus mihi est futurus, sed ego habeo illum aliquando presentem: Ergo seclusa presentia rerum in aeternitate, scientia divina, respectu futurorum, esset mutabilis & variabilis.

263. Confirmatur: Illa scientia est variabilis, quæ potest transire de abstractiva in intuitivam, & rursus redire de intuitiva in abstractivam: At seclusa presentia futurorum in aeternitate, scientia Dei hoc haberet: Ergo mutabilis esset. Major constat, Minor probatur. In hoc distinguitur notitia intuitiva ab abstractiva, quod prima terminatur ad objectum, ut realiter presentem & existens, secunda verò abstrahit ab ejus presentia & existentia, ut ostendemus §. sequenti: At seclusa presentia reali & physicâ futurorum in aeternitate, divina scientia ab aeterno terminabitur ad illa ut futura; & postea in tempore, quando actu existent, videbit illa ut presentia & existentia; & rursus quando desinent & amplius non erunt, cognoscet illa ut præterita, & amplius non existentia: Ergo divina cognitio transibit de abstractiva in intuitivam, & rursus de intuitiva redibit in abstractivam; quod sine ejus mutatione fieri nequit. Unde Augustinus libro 2. quæstionum ad Simplicianum sic discutrit: *Si autem sicut in ordine temporalium creaturarum, ita & apud eum nondum sunt quæ futura sunt, sed ea prævenit sciendo, bis ergo ea sentit: uno quidem modo, secundum futurorum præscientiam; alio verò modo, secundum presentium scientiam: aliquid ergo temporaliter accidit scientiæ Dei, quod absurdissimum atque falsissimum est. Quibus verbis aperte declarat, quod si res sunt Deo fu-*

Quæst.
2.

atura, sicut nobis, nec habeat illas sibi presentes in mensura suæ aeternitatis; ejus scientia erit mutabilis, & in eo erit præscientia futurorum, sicut & notitia presentium, illeque bis cognoscet idem objectum; primò notitiâ abstractivâ, quando illud erit futurum; deinde cognitione intuitivâ, quando erit presentem & existens; quod tanquam falsissimum & absurdissimum rejicit.

Dices, Non esse inconveniens quod in scientia Dei varietur denominatio videntis, sicut varietur in illo denominatio Domini, & Creatoris, & in Verbo Divino denominatio uniti respectu humanitatis. 264.

Sed hæc responsio efficaciter impugnari potest ex doctrina quam tradit D. Thomas hic art. 15. ad 1. ubi statuit hoc discrimen inter denominationes vel respectus rationis, qui possunt competere Deo in ordine ad creaturas; quod illi qui fundantur in actione transeunte, & terminantur ad creaturas, prout sunt in seipsis, ut denominatio, vel relatio Creatoris, Domini, & similes, possunt Deo de novo advenire, sine ejus mutatione, per solam mutationem creaturæ, & positionem termini extrinseci: aliæ verò quæ fundantur in actione immanente, & quæ consequuntur creaturas ut sunt in Deo, ut est denominatio scientis, volentis, prædestinantis &c. non possunt de novo advenire Deo, sine ejus mutatione. Unde idem S. Doctor supra citatus, docet quod voluntas Dei mutaretur, si inciperet aliquid velle quod prius non volebat.

§. II.

Statuitur secunda conclusio. & ostenditur realem & physicam futurorum contingentium in aeternitate presentiam, necessariò requiri, ut Deus de illis habeat notitiam intuitivam.

Deo secundò: Realis & physica futurorum contingentium in aeternitate presentia, est necessaria, ut cognitio divina ad illa terminata, obtineat rationem intuitionis. 265.

Probatur primò ex D. Thoma, qui varijs in locis articulo præcedenti relatis, docet ideo futura videri à Deo, quia sunt ejus aeternitati futura; quod non posse intelligi de presentia purè objectiva & intentionali, patebit ex alijs ejusdem S. Doctoris testimonijs, probatione sequenti adducendis.

Probatur ergo secundò conclusio ratione fundamentali, quæ sic potest breviter proponi. Ad notitiam intuitivam non sufficit quod terminetur ad rem objectivè & intentionaliter presentem intellectui, sed requiritur necessariò quod terminetur ad objectum physicè & realiter presentem & existens in aliqua duratione: At futura ab aeterno in propria duratione non existunt, nec sunt presentia: Ergo ut terminent ab aeterno notitiam intuitivam, necesse est quod ab aeterno existant & sint presentia in mensura aeternitatis. Minor est certa de fide, quæ docet res omnes fuisse creatas in tempore, & nullam creaturam in propria duratione & mensura existere ab aeterno. Major verò, in qua est difficultas, probatur primò ex D. Thoma quæst. 3. de verit. art. 3. ad 8. ubi ait quod *visio addit supra simplicem cognitionem aliquid extra genus notitiæ, quod est existentia rei: Sed hoc non potest intelligi, nisi de existentia reali & physica; objectiva enim & intentionalis, cum sit tantum in intellectu cognoscens, non est extra genus notitiæ: Ergo de ratione*

266.

E

- notitia intuitiva est, quod terminetur ad objectum physicè præsens & existens in aliqua duratione.
267. Confirmatur ex eodem S. Doctore quæst. 2. de verit. art. 9. ad 2. ubi sic habet: *Dicitur scientia visionis in Deo, ad similitudinem visus corporalis, qui res extra postas intrinetur: unde per scientiam visionis Deus scire non dicitur, nisi quæ sunt extra ipsum.* Sed quæ solùm sunt Deo objectivè præsentia, non sunt extra ipsum: Ergo Deus per scientiam visionis solùm dicitur scire quæ sunt illi realiter in æternitate præsentia; subindeque de ratione notitiæ intuitivæ est quod terminetur ad objectum physicè præsens & existens in aliqua duratione.
268. Secundò probatur Major ratione. Cognitio prophetica, quamvis terminetur ad res futuras, ut objectivè præsentia in mente Prophetæ, non est intuitiva, sed abstractiva: Ergo ad notitiam intuitivam non sufficit quod terminetur ad objectum futurum, ut objectivè præsens in mente cognoscentis, sed necessariò terminari debet ad objectum physicè præsens & existens.
269. Tertio, Ideo cognitio quæ Astrologus iudicat de futuratione Eclipsis, non est intuitiva, quia licet in esse objectivo certò ipsi repræsententur tam existentia quam cætera accidentia futuræ Eclipsis, non tamen obijciuntur cognitioni ipsius, secundùm physicam & realem præsentiam: Ergo idem quod prius.
270. Quartò, Ita est de ratione intuitionis terminari ad objectum præsens, sicut est de ratione gaudij terminari ad bonum possessum: Atqui ad rationem gaudij non sufficit terminari ad bonum præsens præsentia tantùm objectivà, seu affectivà, sed requiritur effectiva & realis præsentia ipsius: Ergo pariter ad notitiam intuitivam non sufficit intentionalis & objectiva præsentia objecti cognoscibilis, sed essentialiter exigitur exercita & realis præsentia ipsius.
271. Denique, Notitia intuitiva essentialiter exigit ex parte objecti aliam præsentiam distinctam à præsentia quam cognitio abstractiva exposcit: Sed notitia abstractiva petit præsentiam objectivam & intentionalem sui objecti, nam respicere objectum præsens intentionaliter & objectivè, est conditio communis cujuscunque notitiæ; cum nullum objectum possit actualiter cognosci, nisi sit præsens intellectui, mediante specie intentionali, à qua sola denominatur præsens præsentia objectivà & purè intentionali: Ergo cognitio intuitiva essentialiter exigit ex parte objecti præsentiam realem & physicam.
272. Confirmatur: Aliqua debet statui differentia specifica, quæ cognitionem intuitivam ab abstractiva essentialiter distinguat: Sed nulla alia excogitari potest, nisi illa quam insinuavimus; nimirum quod notitia abstractiva abstrahit ab exercitio existentia in objecto quod inspicit; intuitiva verò essentialiter exigit ad objectum realiter præsens & existens terminari: Ergo &c.
273. Dices, Cognitionem intuitivam non distingui ab abstractiva, per hoc quod prima terminetur ad objectum præsens & existens, secunda verò ab ejus præsentia & existentia abstrahat, sed per hoc quod prima sit clara, distincta, & per propriam speciem; altera verò confusa, obscura, & per speciem alterius.
- Sed contra primò: Deus clarissimè & distinctissimè, ac per suam essentiam gerentem vices speciei, cognoscit res possibiles; & tamen ejus scientia respectu possibilium non est visionis, nec intuitiva; sed simpliciter intelligentiæ, & abstractiva: Ergo falsa responsio.
- Secundò, Res possunt per propriam speciem cognosci sub esse possibili, futuro, aut præterito, aut sub actuali exercitio existentia: Ergo per propriam speciem possunt cognosci abstractivè, vel intuitivè; subindeque cognitio intuitiva, per hoc non distinguitur ab abstractiva, quod prima fiat per propriam speciem objecti, non autem secunda.

§. III.

Solvuntur objectiones.

274.

Contra primam conclusionem nullum militat argumentum difficile, sed contra secundum objicitur. Non est de ratione notitiæ intuitivæ quod terminetur ad objectum physicè & realiter præsens & existens in aliqua duratione: Ergo realis & physica futurorum contingentium in æternitate præsentia, non requiritur necessariò, ut Deus de illis habeat notitiam intuitivam. Consequentia patet, Antecedens probatur primò. Notitia rei habita per propriam speciem, terminata ad ejus essentiam, existentiam, durationem, cæteraque accidentia, verè est intuitiva, etsi duratio antecedit existentiam objecti: Sed talis notitia potest haberi sine physica præsentia objecti extra causas in aliqua duratione: Ergo non est de ratione notitiæ intuitivæ, quod terminetur ad objectum physicè & realiter præsens & existens in aliqua duratione. Minor patet, Major etiam videtur vera; talis enim notitia non erit abstractiva, cum non abstrahat ab existentia objecti: Ergo erit intuitiva.

275.

Secundò probatur Antecedens principale. Cognitio quæ Prophetæ cognoscunt futura contingentia, est intuitiva: Sed hujusmodi cognitio terminatur ad res physicè & realiter abentes, cum futurum ut futurum non existat in se, & consequenter non coexistat cognitioni Prophetarum: Ergo non est de ratione cognitionis intuitivæ, terminari ad objectum realiter & physicè præsens & existens. Probatur Major ex D. Thoma quæst. 12. de verit. art. 6. ubi docet quod cognitio prophetica est quædam participatio divinæ præscientiæ seu cognitionis quæ Deus videt res in æternitate: Sed cognitio quæ Deus videt res in æternitate, est intuitiva: Ergo cognitio quæ Prophetæ cognoscunt futura, est intuitiva. Consequentia patet à simili: nam quia charitas creata est quædam participatio amicitie divinæ, est formaliter & essentialiter amicitia: Ergo si cognitio prophetica est participatio divinæ intuitionis, nequit non esse cognitio formaliter intuitiva.

276.

E Tertio probatur principale Antecedens: Cognitio infusa Petro existenti Parisiis, de Joanne existente Romæ, attingens quidditatem & cætera accidentia, esset intuitiva; & tamen objectum illius non esset localiter præsens: Ergo esset etiam intuitiva, quamvis non terminaretur ad objectum ut in aliqua duratione existens.

277.

Quartò, Res in hoc mundo existentes, sunt abentes physicè & realiter respectu Angeli in cælo existentis, & tamen intuitivè cognoscuntur ab ipso: Ergo notitia intuitiva potest terminari ad rem physicè & realiter absentem; & consequenter ad intuitionem realis præsentia objecti nullatenus requiritur.

Quintò

278. Quintò, Cognitio quâ Deus causat res creatas, & illas reducit ad existentiam, est intuitiva: Sed talis cognitio non terminatur ad objectum ut exercitè existens, cum sit prior existentia creaturarum: Ergo non est de ratione notitiæ intuitivæ quod terminetur ad objectum ut exercitè existens.
279. Sextò, Cognitio Dei respectu futurorum contingentium est intuitiva ab æterno adæquatè, & secundum omnem æternitatis virtualitatem: Sed futura non sunt physicè præsentia æternitati adæquatè sumptæ, & secundum omnem ejus virtualitatem, ut constat ex dictis articulo præcedenti: Ergo realis & physica objecti præsentia non requiritur necessàriò ad notitiam intuitivam.
280. Denique, Sicut requiritur ad cognitionem intuitivam præsentia physica objecti, ita ad abstractivam absentia ipsius: Sed potest notitia abstractiva terminari ad objectum physicè præsens: Ergo & intuitiva ad objectum physicè & realiter absens. Major constat, Minor probatur. Si aliquis non attenderet actualiter ad præsentiam objecti realiter præsentis, solum abstractivè ipsum cognosceret, non obstante reali & physica præsentia talis objecti: Ergo cognitio abstractiva potest terminari ad objectum realiter & physicè præsens cognoscenti.
281. Respondeo negando principale Antecedens, & ad primam ejus probationem, nego Majorem; & ad illius probationem, nego Antecedens: notitia enim rei habita per propriam speciem, terminata ad ejus essentiam, existentiam, durationem, ceteraque accidentia, si duratione antecedat existentiam objecti, non erit intuitiva, sed abstractiva; quia licet omnino non abstrahat ab existentia rei, abstrahit tamen ab illa ut actu extra causas exercita.
282. Ad secundam nego Antecedens, & ad illius probationem dico, cognitionem propheticañ tantum participare certitudinem divinæ præscientiæ, non verò illius evidentiam & intuitionem; quemadmodum cognitio fidei participat supernaturalitatem & certitudinem divinæ cognitionis, absque eo quod ejus evidentiam & claritatem participet. Unde ad exemplum de charitate creata quod affertur, neganda est paritas; etenim charitas secundum se nullatenus exigit præsentiam aut absentiam physicam objecti quod diligit, sicut cognitio intuitiva petit physicam & realem coexistentiam sui objecti.
283. Ad tertiam, dato Antecedente, nego Consequentiam & paritatem. Ratio discriminis est, quia absque coexistentia locali salvatur terminatio ad objectum, ut extra causas exercitè existens: quæ tamen non salvatur absque coexistentia in aliqua duratione.
284. Ad quartam, distinguo Antecedens: Res existentes in hoc mundo visibiles, sunt absentes respectu Angeli qui in cælo existit, absentia aut distantia locali, concedo Antecedens. Sunt absentes absentia durationis excludente coexistentiam objecti cognoscibilis, nego Antecedens, & Consequentiam. Etsi ergo res in hoc mundo inferiori existentes, distent localiter ab Angelo existente in cælo Empyreo; non tamen sunt extra spheram præsentialem cognitionis Angelicæ; nam cum cognitio Angeli sit purè intellectiva, nullatenus dependens a sensibus, non impeditur ab attingentia immediata objecti cognoscibilis, per absentiam localem; ideoque ut An-

Tom. I.

gelus intuitivè videat aliquod objectum, non requiritur localis præsentia, sicut exigitur ad humanam cognitionem, sed sufficit præsentia durationis; id est quod objectum in se existat, & coexistat in eadem duratione in qua existit cognitio terminata ad ipsum.

Ad quintam, nego Minorem, & ad illius probationem dico cognitionem Dei quâ creatura producuntur, esse priorem existentia ipsarum, prioritate naturæ seu causalitatis, non verò prioritate temporis aut durationis: nam in eadem mensura durationis in qua verificatur existentia cognitionis intuitivæ Dei, simul verificatur coexistentia creaturarum; & hæc simultas sufficit inter cognitionem intuitivam, & existentiam sui objecti; cum ratione hujusmodi simultatis absolute verificetur objectum coexistere cognitioni, etsi effectivè ab illa pendeat; licet enim specificativum cognitionis purè speculativæ, sit prius ipsa, non tamen specificativum cognitionis practicæ; cujusmodi est cognitio divina, respectu existentia creaturarum.

Ad sextam respondeo Majorem esse veram in sensu specificativo, non verò in sensu reduplicativo; id est, licet divina cognitio, ut intuitiva, mensuretur æternitate, ut coexistente omni durationi veræ aut imaginariæ; non tamen habet quod sit intuitio ex illa coexistentia ad omnem durationem, sed solum ad illam in qua res erit physicè præsens & existens. Unde licet cognitio quâ Deus cognoscit v. g. Antichristum ut præsentem in nunc suæ æternitatis, sit intuitiva illius, secundum quod tale nunc, ratione suæ infinitatis, virtualiter se extendit ad illam differentiam temporis, in qua Antichristus erit aliquando præsens & existens; non tamen est intuitiva, sed abstractiva, secundum quod illum cognoscit in nunc æternitatis, ut correspondet tempori præfenti; quia sub illa æternitatis virtualitate, Antichristus, cum non sit præsens, sed futurus; non potest terminare cognitionem intuitivam, sed tantum abstractivam.

Ad ultimam, nego Minorem, & ad probationem illius dico, quod in casu proposito, quando videlicet cognoscens non attendit ad physicam & realem præsentiam objecti sibi præsentialem applicati, hujusmodi objectum non est præsens formaliter & cognoscitivè, sed tantum materialiter & entitativè, nam in tali casu, etsi objectum secundum se habeat sufficientem præsentiam, comparatur tamen ad cognitionem ac si præsens non esset; ideoque respectu cognoscentis est formaliter absens, subindeque cognitio ad illud terminata, non est intuitiva, sed abstractiva. Sicut cognitio quam habeo de Petro præfenti, clausis oculis, verè abstractiva est, licet ad objectum materialiter & entitativè præsens terminetur. Qui plura cupit, legat P. Dominicum Linzei, parte Philosophiæ rationalis, libro 4. quæst. 2. art. 5. ubi & perspicuè & eruditè quæstionem istam pertractat, ostenditque non posse dari notitiam intuitivam rei absentis; pluraque in contrarium argumenta diluit, quæ brevitate causâ prætermisimus.

Mm